

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З. Гжицького

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки та менеджменту

Грибак О.Я.
(прізвище та ініціали, підпис)

.. 26 .. 05 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 19. ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) СП</u>
галузь знань	<u>07 “Управління та адміністрування”</u>
спеціальність	<u>073 “Менеджмент”</u>
освітня програма	<u>“Менеджмент”</u>
вид дисципліни	<u>обов’язкова</u>

Львів – 2022 р

Робоча програма з навчальної дисципліни “Операційний менеджмент” для здобувачів вищої освіти перший освітній рівень (бакалаврський) скорочена форма навчання спеціальності 073 «Менеджмент» за освітньою програмою «Менеджмент»

Укладачі:

доцент кафедри менеджменту, к.е.н., доцент
(посада, науковий ступінь та вчене звання)

С.В. Коробка
(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри менеджменту
протокол № 4 від «04» 05 2022 року

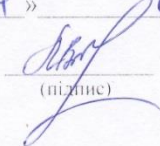
завідувач кафедри менеджменту
(назва кафедри)

(підпис)

Батюк Б.Б.
(прізвище та ініціали)

Погоджено навчально-методичною комісією спеціальності менеджмент
протокол № 6 від «04» 05 2022р.

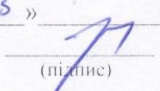
Голова НМКС

(підпис)

Вовк М.В.
(прізвище та ініціали)

Схвалено рішенням навчально-методичної ради факультету економіки та менеджменту
протокол № 2 від «25» 05 2022 р.

Голова НМРФ

(підпис)

Поперечний С.І.
(прізвище та ініціали)

Ухвалено вченою радою факультету

протокол № 6 від «26» 05 2022 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів/годин	5/150	5/150
Усього годин аудиторної роботи	64	14
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	32	8
• практичні заняття, год.	32	10
• лабораторні заняття, год.		
семінарські заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи	86	132
Форма контролю	Іспит	Іспит

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми здобуття освіти – 43%

для заочної форми здобуття освіти – 10%

2. ПРЕДМЕТ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни

Предметом вивчення “Операційного менеджменту” є закономірності планування, створення та ефективного використання операційної системи організації.

Метою викладання дисципліни “Операційний менеджмент” є формування у майбутніх менеджерів умінь розроблення операційної стратегії, створення та використання галузевих операційних підсистем як основи забезпечення досягнення місії організації.

Вивчення навчальної дисципліни Операційний менеджмент ґрунтується на таких засвоєних навчальних дисциплінах: Менеджменту, Самоменеджмент, Методи прийняття управлінських рішень.

Здобуті знання з Операційного менеджменту є основою для вивчення наступних навчальних дисциплін: Інноваційний менеджмент, Управління конкурентоспроможністю підприємства.

2.2. Завдання навчальної дисципліни (ЗК, ФК)

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у студентів необхідних здатностей розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

загальні компетентності допоможуть сформулювати уявлення:

- здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК11);
- здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК12).

фахові компетентності:

- здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища (СК2);
- здатність визначати перспективи розвитку організації (СК3);
- здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту (СК7);
- здатність планувати діяльність організації та управляти часом (СК8);

- здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань (СК9);
- здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації (СК10);
- здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення (СК12).

2.3. Програмні результати навчання (Р)

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

- описувати зміст функціональних сфер діяльності організації (ПРН 5);
- демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації (ПРН 11);
- демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним (ПРН 16);
- виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера (ПРН 17);
- виявляти навички формування системи інформаційних ресурсів для обґрунтування вибору прогресивних технологій організації та управління виробництвом (ПРН 19);
- уміти ініціювати, розробляти та впроваджувати інновації на різних рівнях управління та адміністрування (ПРН 20).

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)				заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Тема 1. Сутність операційного менеджменту	5	2	2	1	3	1	-	2
Тема 2. Процес створення операційної системи та його етапи	5	2	2	1	3	-	1	2
Тема 3. Управління операційною інфраструктурою підприємства	5	2	2	1	3	1	-	2
Тема 4. Управління персоналом в системі операційного менеджменту	5	2	2	1	5	1	1	2
Тема 5. Процес і методи прийняття рішень в операційному менеджменті	5	2	2	1	3	-	1	2
Тема 6. Основи управління матеріально-технічним забезпеченням та збутом	5	2	2	1	3	-	1	2
Тема 7. Основи управління якістю продукції	5	2	2	1	3	-	1	2
Тема 8. Відпрацювання стратегії організації та стратегії виробництва	5	2	2	1	3	1	-	2
Тема 9. Оперативне планування у виробничих системах	5	2	2	1	3	-	1	2
Тема 10. Короткострокове (тактичне) планування виробництва й операцій	5	2	2	1	3	1	-	2
Тема 11. Агрегатне планування реалізації операційних стратегій	5	2	2	1	3	-	1	2
Тема 12. Операційний менеджмент послуг	5	2	2	1	3	1	-	2
Тема 13. Контроль в системі операційного менеджменту	5	2	2	1	3	-	1	2
Тема 14. Управління результативністю в операційному менеджменті	5	2	2	1	3	1	-	2
Тема 15. Ризики в операційному менеджменті	5	2	2	1	5	1	1	2
Тема 16. Операційний консалтинг	5	2	2	1	3	-	1	2
Інші види самостійної роботи	70			70	72			100
Усього годин	150	32	32	86	150	8	10	132

3.2. Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	2	3	4
1	Тема 1. Сутність операційного менеджменту. Об'єкт, предмет, загальні поняття і завдання операційного менеджменту. Керування операціями та його алгоритми. Необхідність вивчення основ операційного менеджменту. Генезис операційного менеджменту. Функції, методи і принципи операційного (виробничого) менеджменту.	2	1
2	Тема 2. Процес створення операційної системи та його етапи Загальні поняття про систему та принципи її функціонування. Суть операційної системи та її основні типи. Продуктивність і конкурентоздатність операційної системи. Етапи створення операційної системи. Проектування виробів і процесів у виробництві та сфері послуг. Виробничі потужності, їх розташування та процес проектування підприємства.	2	-
3	Тема 3. Управління операційною інфраструктурою підприємства Загальна характеристика інфраструктурних підрозділів підприємства. Необхідність, організаційна структура та особливості управління діяльністю ремонтного господарства. Організація інструментального забезпечення виробництва. Енергетичне господарство та особливості управління енергетичною сферою підприємства. Організація управління транспортним забезпеченням виробництва. Управління складським господарством, його основні завдання та функції.	2	-
4	Тема 4. Управління персоналом в системі операційного менеджменту Від управління кадрами до персонал-стратегії. Методи управління персоналом підприємства. Кадрове планування на підприємстві. Оперативний план роботи з персоналом. Мотивація персоналу і ефективність виробництва.	2	1
5	Тема 5. Процес і методи прийняття рішень в операційному менеджменті Суть, особливості та процедура прийняття рішень у виробничому менеджменті. Моделювання як інструмент обґрунтування та прийняття управлінських рішень. Типи моделей та їх використання. Суть, типи та методи прогнозування.	2	-
6	Тема 6. Управління матеріально технічним забезпеченням та збутом Матеріально-технічне забезпечення: суть, форми, організаційна структура та функції. Управління матеріально-технічним забезпеченням та його основні завдання. Збутова діяльність, її суть, економічне значення та організаційна структура. Концепція управління збутом, її основні функції та інформаційна система збуту.	2	-
7	Тема 7. Основи управління якістю продукції Поняття якості та її основні характеристики. Економічно оптимальна якість товару. Система забезпечення якості товару на виробничому та національному рівнях. Управління системою якості продукції на підприємстві та основні напрями його вдосконалення.	2	1
8	Тема 8. Відпрацювання стратегії організації та стратегії виробництва Економічна стратегія організації та особливості її розроблення. Моделі вибору варіантів економічної стратегії організації. Виробнича (операційна) стратегія та її компоненти.	2	1
9	Тема 9. Оперативне планування в виробничих системах Загальна характеристика змісту, цілей і завдань оперативного планування та диспетчеризації виробництва. Види виробничих систем та особливості оперативного планування їх діяльності. Оперативне планування виробництва в системах з «виштовхуванням» виробів та особливості його реалізації. Оперативне планування в організаційних структурах із витягуванням виробів, принцип «точно в строк» та інформаційна система «КАНБАН».	2	-
10	Тема 10. Короткострокове (тактичне) планування виробництва та операцій Система основних взаємозв'язків тактичних планів та процедура планування потреби в матеріалах. Короткострокові розклади, контроль, завантаження робочих центрів та визначення послідовності робіт. Розклади у повторюваному виробництві та в сервісних системах.	2	1

1	2	3	4
11	Тема 11. Агрегатне планування реалізації операційних стратегій Суть, структура, принципи та методи планування в операційному менеджменті. Агрегатне планування, його зміст та основні стратегії. Переваги та недоліки агрегатного планування. Методи агрегатного планування та їх порівняльна характеристика. Агрегатне планування сервісних систем та його особливості.	2	-
12	Тема 12. Операційний менеджмент послуг Сутність послуг. Операційна класифікація послуг. Проектування сервісних організацій. Структуризація сервісних контактів: сервісносистемна матриця. Сервісний план. Типи сервісних систем. Метод самообслуговування. Сервісні гарантії як основа для проектування. Управління чергами: економічна сутність проблеми черг. Система масового самообслуговування.	2	-
13	Тема 13. Контроль в системі операційного менеджменту Види і процес контролю в системі операційного менеджменту. Контроль якості продукції технологічного процесу в системі операційного менеджменту. Контроль виробничих витрат в системі операційного менеджменту. Контроль і контролінг в системі операційного менеджменту.	2	1
14	Тема 14. Управління результативністю операційної діяльності Продуктивність операційної діяльності як міра результативності операційного менеджменту. Продуктивність підприємства. Мета управління продуктивністю підприємства. Продуктивність у широкому розумінні. Загальний підхід до визначення продуктивності. Внутрішня продуктивність.	2	1
15	Тема 15. Ризики в операційному менеджменті Аналіз ризику. Класифікація ризиків. Методи і методика оцінки ступеня ризику. Організація і управління ризиком. Ризик і операційна система. Заходи щодо мінімізації ризиків в операційній системі організації.	2	1
16	Тема 16. Операційний консалтинг Поняття операційного консалтингу. Сутність консалтингового менеджменту. Економіка консалтингових компаній. Процес операційного консалтингу. Інструментарій операційного консалтингу.	2	
Усього годин		32	8

3.3. Практичні (лабораторні, семінарські) заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	2	3	4
1	Тема 1. Сутність операційного менеджменту. Природа та історичний розвиток операційного менеджменту; Цілі та завдання операційного менеджменту на сучасному етапі розвитку економічних відносин; Структура процесу операційного менеджменту	2	
2	Тема 2. Процес створення операційної системи та його етапи Сутність поняття «система». Сутність системного підходу в науці та безпосередньо у виробничому менеджменті. Операційна система. Якість, принципи, ознаки, види операційних систем. Види переробних операційних систем та їх ознаки. Види сервісних операційних систем та їх ознаки.	2	1
3	Тема 3. Управління операційною інфраструктурою підприємства Склад підрозділів, вимоги і задачі операційної інфраструктури в операційному менеджменті. Управління ремонтним і інструментним господарством. Управління енергетичним господарством в операційному менеджменті. Місце транспорту в операційному менеджменті	2	-
4	Тема 4. Управління персоналом в системі операційного менеджменту Системний аналіз трудового процесу; Формування робочих груп; Розробка і впровадження заходів з організації праці визначення їх ефективності; Проектування і впровадження заходів з організації праці.	2	1
5	Тема 5. Процес і методи прийняття рішень в операційному менеджменті Сутність та особливості прийняття рішення в операційному менеджменті. Процедура (основні етапи) прийняття рішення в операційному менеджменті. Сутність поняття «модель» в операційному менеджменті та її основні типи. Моделювання як інструмент обґрунтування та прийняття управлінських рішень. Суть та типи прогнозів. Методи прогнозування.	2	1

1	2	3	4
6	Тема 6. Управління матеріально технічним забезпеченням та збутом Система матеріально-технічного забезпечення на підприємствах. Управління службою матеріально-технічного забезпечення в контексті операційного менеджменту. Управління збутом в контексті операційного менеджменту: маркетингова концепція. Логістична система постачання, виробництва і збуту	2	1
7	Тема 7. Управління якістю продукції (послуг) Проблеми якості в ретроспективі; Параметри якості; Фактори, що визначають якість; Наслідки низької якості; Витрати на якість; Особливостями сучасного управління якістю	2	1
8	Тема 8. Відпрацювання стратегії організації та стратегії виробництва Загальна характеристика операційної стратегії. Операційна стратегія та її елементи. Зв'язок операційної стратегії та системи. Зовнішнє середовище операційної системи. Цілі та задачі операційної системи. Класифікація операційних систем. Операційний менеджмент в системі менеджменту підприємства.	2	
9	Тема 9. Оперативне планування у виробничих системах Сутність операційного процесу. Класифікація операційних процесів. Простір як фактор впливу на операційний процес. Час як фактор впливу на операційний процес. Економічне значення ефективного управління операційним процесом.	2	7
10	Тема 10. Короткострокове (тактичне) планування виробництва та операцій Короткострокові плани в структурі процесу планування. Завантаження роботою цехів (робочих центрів). Завантажувальний графік Гантта. Розклади у повторювальному виробництві та в сервісних системах.	2	
11	Тема 11. Агрегатне планування реалізації операційних стратегій Сутність та особливості планування в операційному менеджменті. Принципи та методи планування в операційному менеджменті. Сутність агрегативного планування в операційному менеджменті та його основні типи. Методи агрегативного планування. Сутність і завдання виробничої диспетчеризації	2	1
12	Тема 12. Операційний менеджмент послуг Сервісний план. Типи сервісних систем. Метод самообслуговування. Сервісні гарантії як основа для проектування. Управління чергами: економічна сутність проблеми черг. Система масового самообслуговування.	2	
13	Тема 13. Контроль в системі операційного менеджменту Система і процес контролю; Адекватність контролю; Критичні точки контролю; Традиційні засоби контролю	2	1
14	Тема 14. Управління результативністю операційної діяльності Продуктивність операційної діяльності як міра результативності операційного менеджменту. Продуктивність підприємства. Мета управління продуктивністю підприємства. Продуктивність у широкому розумінні. Загальний підхід до визначення продуктивності. Внутрішня продуктивність.	2	
15	Тема 15. Ризики в операційному менеджменті Аналіз ризику. Класифікація ризиків. Методи і методика оцінки ступеня ризику. Організація і управління ризиком. Ризик і операційна система. Заходи щодо мінімізації ризиків в операційній системі організації.	2	1
16	Тема 16. Операційний консалтинг Поняття операційного консалтингу. Сутність консалтингового менеджменту. Економіка консалтингових компаній. Процес операційного консалтингу. Інструментарій операційного консалтингу.	2	1
	Разом	32	10

3.4. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	2	3	4
1	Тема 1. Сутність операційного менеджменту. Необхідність вивчення основ операційного менеджменту. Генезис операційного менеджменту. Функції, методи і принципи операційного (виробничого) менеджменту.	1	2
2	Тема 2. Процес створення операційної системи та його етапи Продуктивність і конкурентоздатність операційної системи. Етапи створення операційної системи. Проектування виробів і процесів у виробництві та сфері послуг. Виробничі потужності, їх розташування та процес проектування підприємства.	1	2
3	Тема 3. Управління операційною інфраструктурою підприємства Методика складання балансу для окремих видів енергії. Способи вдосконалення управління енергетичним забезпеченням. Системи перевезень. Управління ремонтно-технічним обслуговуванням транспортних засобів.	1	2
4	Тема 4. Управління персоналом в системі операційного менеджменту Біхевіористський підхід до планування трудового процесу. Проектування і впровадження заходів з організації праці. Визначення економічної ефективності заходів з удосконалення організації праці.	1	2
5	Тема 5. Процес і методи прийняття рішень в операційному менеджменті Типи моделей та їх використання; Суть, типи та методи прогнозування; Практичне використання технології ухвалення рішення; Поради по прийняттю рішень	1	2
6	Тема 6. Управління матеріально технічним забезпеченням та збутом Оперативна діяльність зі збуту умовно підрозділяється; Концепція управління збутом, її основні функції та інформаційна система збуту; Управління товарорухом та стимулювання збуту.	1	2
7	Тема 7. Управління якістю продукції (послуг) Планування якості. Організаційне забезпечення якості. Аналіз існуючих програм забезпечення якості: У.Е.Демінга, Д.Джурана, П.Кросбі, К.Ісікаві. Підхід з позицій загального менеджменту якості. Розвиток програми забезпечення якості. Система стандартів ISO 9000. «Вчителі якості»; Європейська модель досконалості; Загальний вигляд Європейської моделі досконалості; Логіка RADAR	1	2
8	Тема 8. Відпрацювання стратегії організації та стратегії виробництва Поняттям «життєвий цикл товару»; Ієрархія стратегій підприємства та етапи їх формування; Інформаційно-аналітичне забезпечення процесу розробки стратегії	1	2
9	Тема 9. Оперативне планування у виробничих системах Організаційні структури із витягуванням виробів, принцип «точно в строк» та інформаційна система «КАНБАН». Основні принципи організації операційного процесу; В чому проявляється економічне значення операційного циклу.	1	2
10	Тема 10. Короткострокове (тактичне) планування виробництва та операцій Розкрийте значення (переваги та недоліки) використання графіків Гантта у виробничому процесі; Короткострокові розклади, контроль, завантаження робочих центрів та визначення послідовності робіт. Розклади у повторюваному виробництві та в сервісних системах	1	2
11	Тема 11. Агрегатне планування реалізації операційних стратегій Охарактеризувати процес формування виробничої програми та послідовність розроблення споріднених планів; Визначити сутність сукупного (агрегованого) планування виробництва; Охарактеризуйте методи агрегатного планування та наведіть порівняльну їх характеристику; Активні стратегії агрегатного планування.	1	2
12	Тема 12. Операційний менеджмент послуг	1	2

	Сервісний план. Типи сервісних систем. Метод самообслуговування. Сервісні гарантії як основа для проектування. Управління чергами: економічна сутність проблеми черг. Система масового самообслуговування.		
13	Тема 13. Контроль в системі операційного менеджменту Співвідношення понять «контролінг – управлінський облік», їх взаємозв'язок і взаємозалежність. Проблеми постановки систем контролінгу в українській практиці господарювання. Чинники, що визначають проблеми та передумови організації контролінгу на підприємстві.	1	2
14	Тема 14. Управління результативністю операційної діяльності Продуктивність операційної діяльності як міра результативності операційного менеджменту. Продуктивність підприємства. Мета управління продуктивністю підприємства. Продуктивність у широкому розумінні. Загальний підхід до визначення продуктивності. Внутрішня продуктивність.	1	2
15	Тема 15. Ризики в операційному менеджменті Аналіз ризику. Класифікація ризиків. Методи і методика оцінки ступеня ризику. Організація і управління ризиком. Ризик і операційна система. Заходи щодо мінімізації ризиків в операційній системі організації.	1	2
16	Тема 16. Операційний консалтинг Поняття операційного консалтингу. Сутність консалтингового менеджменту. Економіка консалтингових компаній. Процес операційного консалтингу. Інструментарій операційного консалтингу.	1	2
	Інші види самостійної роботи	70	100
	Усього	86	132

4. Індивідуальні завдання

З метою покращення успішності здобувачів вищої освіти та підвищення його балів за поточний контроль, протягом семестру їм може додатково надаватися індивідуальне завдання (написання реферату і виконання описових завдань) з таких тем:

1. Роль операційного менеджменту у забезпеченні конкурентоспроможності та конкурентостійкості організації.
2. Проблеми управління життєвим циклом операційної системи та напрями їх розв'язання.
3. Процес функціонування операційної системи: усталеність і динамічність.
4. Структура операційної системи: основні тенденції розвитку в сучасних умовах.
5. Проблеми управління інформаційними та матеріальними потоками в операційній системі та напрями їх розв'язання.
6. Загальні та специфічні риси управління операціями на різних стадіях життєвого циклу операційної системи.
7. Операційний менеджер як носій сучасної філософії управління операціями.
8. Процеси дивергенції та конвергенції в розвитку функцій операційного менеджменту.
9. Проблеми операційного менеджменту, що виникають в сучасних організаціях під впливом механізації та автоматизації виробництва й управління, напрями їх розв'язання.
10. Теорія масового обслуговування: сутність і сфери застосування в управлінні операціями.
11. Математичне програмування: сутність і сфери застосування в управлінні операціями.
12. Види виробничих функцій: класичні, неокласичні (Кобба-Дугласа), лінійно-обмежені (Леонтьєва), технологічні (інжинірингові) тощо.
13. Обґрунтування технологічного та економічного вибору виробника при частинній варіації факторів.
14. Х-неефективність і неоптимальний шлях розвитку (концепція Х.Лейбенстайна).
15. Обґрунтування управлінських рішень щодо збільшення та зменшення випуску виробництва у короткостроковому періоді.

5. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовують наступні методи:

- викладання лекційного матеріалу;
- наочні методи – ілюстрація, демонстрація;

- практичні методи: лабораторні та практичні роботи;
- індуктивні методи;
- дедуктивний метод;
- навчальні дискусії.

Основними видами занять згідно навчальним планом є:

- лекції;
- семінарські та практичні заняття;
- самостійна робота студентів.

Лекції проводяться у формі бесід, дискусій.

Практичні заняття у формі семінарських занять, розв'язування тестів, ситуаційних вправ, задач.

6. Методи контролю

Система оцінювання здійснюється відповідно до вимог програми дисципліни. Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється проведенням поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання відповідних завдань. Форми проведення поточного контролю - усне та письмове опитування, тестовий контроль.

Форми проведення поточної перевірки знань студентів впродовж семестру:

- усна співбесіда;
- письмове фронтальне опитування;
- експрес-контроль;
- тестування;
- перевірка виконання ситуаційних вправ;
- поточний контроль.

Поточний контроль здійснюється на кожному другому практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. За поточну діяльність студенту виставляється оцінка за 4-ти бальною шкалою. Оцінювання самостійної роботи студентів проводиться під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі вивчення дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

7. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Критерії оцінювання студентів денної форми здобуття освіти

Успішність студента оцінюється шляхом проведення поточного та підсумкового контролю (іспитового, залікового та підсумкової атестації).

Поточний контроль полягає в оцінюванні рівня підготовленості студентів до виконання конкретних робіт, повноти та якості засвоєння навчального матеріалу та виконання індивідуальних завдань відповідно до робочої програми навчальної дисципліни. Поточний контроль проводиться за кожною вивченою темою шляхом усного чи письмового опитування. Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною шкалою, яка наведена у таблиці 1.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
5 ("відмінно")	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами і відомостями.
4 ("добре")	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових/тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.
3 ("задовільно")	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
2 ("незадовільно")	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

Бал з поточного контролю може бути змінений за рахунок заохочувальних або штрафних балів:

- студентам, які не мають пропусків занять протягом семестру, (додається 2 бали);
- за участь в університетських студентських олімпіадах, наукових конференціях з даної дисципліни (додається 2 бали), на міжвузівському рівні (додаються 5 балів)
- за інші види навчально-дослідної роботи бали додаються за рішенням кафедри.

Результати екзаменаційного контролю оцінюються за 50 - бальною шкалою. Підсумкове оцінювання за результатами вивчення дисципліни здійснюється за 100 бальною шкалою з урахуванням результатів поточного та екзаменаційного контролю. При цьому максимально – 50 балів студент може отримати за результатами поточного оцінювання та 50 балів – за результатами складання екзамену.

Підсумковий контроль Максимальна кількість балів за дисципліну, яку може отримати студент становить 100. Кожній сумі балів відповідає оцінка за національною шкалою та шкалою ЄКТС (табл. 2.).

Розподіл балів для дисципліни, є таким:

$$50 \text{ (ПК)} + 50 \text{ (Е)} = 100,$$

де, 50 (ПК) – 50 максимальних балів з поточного контролю (ПК), які може набрати студент за семестр.

50 (Е) – 50 максимальних балів, які може набрати студент за іспит.

Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною («2», «3», «4», «5») шкалою. В кінці семестру обчислюється середнє арифметичне значення (САЗ) усіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням його у бали за формулою:

$$\text{ПК} = (50 \cdot \text{САЗ}) / 5 = 10 \cdot \text{САЗ}$$

Таблиця 2.

Шкала оцінювання успішності студентів

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен	Залік	
90-100	Відмінно	Зараховано	A
82-89	Добре		B
74-81			C
64-73	Задовільно		D
60-63			E
35-59	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання		FX
0-34	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		F

Критерії оцінювання студентів заочної форми здобуття освіти

Підсумкове оцінювання результатів вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти за заочною формою навчання здійснюється за 100 бальною шкалою з урахуванням результатів поточного контролю, екзаменаційного контролю та виконання індивідуального завдання у міжсесійному періоді.

При цьому максимально 30 балів студент може отримати за результатами поточного оцінювання, 50 балів – за результатами складання екзамену, 20 балів – за виконання індивідуального завдання у міжсесійному періоді.

Для переведення результатів поточного контролю за чотирибальною шкалою у 30 - бальну шкалу використовується така формула:

$$ПК = \frac{30 * СЗА}{5}$$

де

ПК – результати поточного контролю за 50 – бальною шкалою;

САЗ – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок під час поточного контролю за чотирибальною шкалою.

8. Навчально-методичне забезпечення

Для викладання дисципліни “Операційний менеджмент” використовуються навчально-методичний комплекс з дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання; навчальні мультимедійні презентації; навчальні відеофільми; підручники, посібники, робоча програма дисципліни, схематичний матеріал, конспекти лекцій, методичні рекомендації.

9. Рекомендована література

Базова

1. Капінос Г.І. Операційний менеджмент [текст]: навч. посіб. / Г.І. Капінос, І.В. Бабій. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 352 с.
2. Василенко В. О. Виробничий (операційний) менеджмент: Навчальний посібник / В. О. Василенко, Т. І. Ткаченко ; за редакцією В. О. Василенка. Київ: ЦУЛ, 2013. 532 с.

3. Михайловська О. В. Операційний менеджмент. Навчальний посібник. К. : Кондор, 2008. 550 с.
4. Омельяненко Т. В., Осокіна А. В. Операційний менеджмент: презентаційний курс [Електронний ресурс] : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2016. 197 с
5. Операційний менеджмент. Навчально-методичний комплекс дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. Т. А. Коцко. Електронні текстові дані (1 файл: 1,59 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 120 с. Назва з екрана.
6. Операційний менеджмент: Навч. посібник / Старченко Г.В., Калінько І.В., Косач І.А. К.: Кондор-Видавництво, 2015. 230 с.
7. Операційний менеджмент: Навчальний посібник/ І.А. МаркінаО.М. Помаз, Ю.В. Помаз; За ред. І.А. Маркіної. Полтава: ПДАА, 2018. 224.
8. Трут О.О. Операційний менеджмент: підручник / О.О. Трут. К.: Академвидав, 2013. 348 с.

Допоміжна

9. Белінський П. І. Менеджмент виробництва та операцій : Підручник К. : Центр навчальної літератури, 2015. — 624 с.
10. Комарницький І.Ф. Белінський П. І., Кравець В. І. Менеджмент виробництва та операцій (тестові, про-блемні ситуації, практичні завдання) : навчальний посібник. Центр навчальної літератури, 2015. 308с.
11. Коробка С.В. Теоретичні аспекти управління виробничими системами в сучасних умовах. Вісник Дніпропетр. наук.-дослід. інстит. судових експертиз мініст. юстиції України URL: http://e-visnyk.dniprondise.in.ua/journals/3_2021/7.pdf. 1(03). С.38-46
12. Коробка С.В. Управління операційною інфраструктурою підприємства URL: http://www.suem.edu.ua/uk/science/conference_2020_04_16_17
13. Організація діяльності підприємства навчальної дисципліни «Операційний менеджмент» : навчальний посібник. Ч.1 / [Ястремська О. М., Годзік В. Ф., Хміль Т. М. та ін.]. Харків : Видавництво ХНУ, 2018. — 224 с.
14. Соснін О. С., Казарцев В. В. Виробничий і операційний менеджмент : навчальний посібник. К. : Видавництво Європейського університету, 2014. 147 с.

10. Інформаційні ресурси

1. Інформація про систему планування матеріальних потреб виробництва (MRP) URL: <http://www.management.com.ua/ims/ims002.html>
2. Характеристика системи «точно у термін» URL: <http://www.cfin.ru/press/loginfo/2001-05/52-55.shtml>
3. Концепція загального менеджменту якості URL: <http://www.management.com.ua/qm.shtml>.
4. Актуальність операційного менеджменту у практичній діяльності підприємства URL: <http://www.kariera.orc.ru/05-01/Bigpe024.html>
5. Понятійний апарат виробничого менеджменту URL: <http://www.optim.ru/Trade/1998/1/addons/addons.asp>
6. Характеристика системи MRP II URL: <http://www.zfn.nizhny.ru/num/74/1978.html>